

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredni nedelje in praznike.
Inserati: do 9 petič vrt 4 K, od 10—15 petič vrt 6 K, večji inserati
petič vrt 8 K; notice, poslane, izjave, reklame, prekliti petič vrt 12 K;
poroke, zaroke velikost 15 vrt 120 K; ženitne ponudbe beseda 3 K.
Popust je pri naročitvah od 11 objav naprej.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravitelje "Slov. Naroda" in "Narodna tiskarna" Knaflerova
ulica št. 5, pritrileno. — Telefon št. 304.

Uredništvo "Slov. Naroda" Knaflerova ulica št. 5, I. nadstropje
Telefon št. 304.

Dopise sprejema le podpisane in zadoščno frankovane.

Posamezna številka stane 50 par = 2 kroni.
V inozemstvu 65 par = K 2.60.
Poštnina plačana v gotovini.

"Slovenski Narod" velja v Ljubljani in po pošti:
V Jugoslaviji: V inozemstvu:
celoletno naprej plačan . K 360.— celoletno K 624.—
polletno 180.— polletno 312.—
3 mesečno 90.— 3 mesečno 156.—
1 30.— 1 52.—
Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno **4** po nakaznici.
Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Prof. Pavel Lokovšek:

Morala in kriminaliteta v Sloveniji in slovenska duhovščina.

(Nekaj pripomb k »Slovenčevemu« uvodniku z dne 24. decemb.)

Te vrstice so nekaka pripomba k uvodniku v božični številki »Slovenca« in veljajo v prvi vrsti tistim, ki ne znajo ali nočejo delati razlike med vero in politiko. Moja vest in globoko versko prepričanje mi diktirata ta izjavljanja, v kolikor je morala in kriminaliteta slovenskega ljudstva v zvezi z verskimi načeli, s cerkvijo in njenimi predstavniki.

Odgovornost za moralo nosi vse slov. časopise, nosijo jo pa tudi tisti, katerim je izročeno ljudstvo v vzgojo in pouk; to so pred vsem učitelji in duhovniki.

Učitelj zgubi, ko neha deca posecati šolo, na mladino v poznejših letih nemalo ves vpliv. V veljavo in udejstvovanje moralnega napredka stopijo sedaj v večji meri roditelji in duhovniki. Blagor roditeljem in svečenikom, ki znajo mladino voditi v teh najnevarnejših letih. Njim vsa čast! Ponekod je tako, povečini pa ne. Odkar sta stopila Missia in Mahnič med slovensko ljudstvo z radikalnim krščanstvom in katoličanstvom, odkar sta hotela pokatoličiti in opremiti tudi gospodarska in še druga poslopja in zgradbe s katoliškim imenom — gre s krščansko moralo slov. ljudstva navzdol. Krščanska morala je nehala — na njeno mesto je stopila strankarska, politična morala.

Deca že v ljudski šoli nima miru pred politikom, ko se še niti ne zaveda, da je kaj takega tudi na svetu. Ko pa šolo zapusti, se na kmetih in tudi v mestih za to mladino menda najbolj puljo duhovniki. Kaj vse govore o nasprotnih strankah, je neverjetno. Lepa mesta in sladke obljube, apelacije na trdno versko prepričanje, na mogočnost stranke, opisovanje pripadnikov drugih političnih strank, kakor da so sami pagani in ljudski izkoriščevalci, vse to in še marsikaj drugega pod vplivom spovednice in zapretnih neodoljive grehov, zmešajo mlado dušo tako, da ni drugega izhoda, kakor da se dá upreti pod klerikalno igo. Ko si pa strankin pristaš, ne pride nič več v poštev verski in moralni

moment. Lahko krivo prisežeš, go-ljušaš — to strankarske morale kot take ne ženira; lahko si tudi moralna propalica, samo da glasuješ za strankinega kandidata in — vsi grehi so ti odpušteni! Daš bogato darilo cerkvi, zidaš kapelico, kupiš sam zvon ali celo orgle, zidaš celo cerkev — vse črne grehe si opral. Čist si: potolažil si svojo vest, srce ti je mirno, lahko spet znova grešiš, če te je volja.

Te devize se je držala habsburška — et in moribus et in rebus politicis — od jezuitov vojena dinastija. Zato jo je božja previdnost uničila. In kakor je krokar cesarici Elizabeti v gorah ob Ženevi zbil košček jabolka iz rok na dan njene smrti 10. septembra 1898. leta, tako so črni vrani pozdravili zadnjega cesarico habsburške dinastije ob njenem prihodu na Madeiro. Konec za vse veke! Ni nobenega upanja; božja previdnost in božja pravica ne dopustita, da bi se kdo norčeval z njima.

V taki mentaliteti je hotela dinastija imeti vzgojene vse narode obširnega cesarstva. Najbolj so jej sedli na limance Slovenci po nemalih zaslugah kardinala Missije in škofa Mahniča. Ante Starčević je rekel nekoč, da so hrvatski duhovniki poživinili hrvatsko ljudstvo. In pri nas? Vzeli so mu versko moralo in ustvarili rimsko-italijansko moralo najgrših izrodov, ki so prikineli do vrhunca za Susteršičevega klerikalnega režima v zadnjih letih pred vojno pod trdno SLS, medtem ko so se začeli sramovati prejšnje firme katoliško - narodnega naziva; saj narodni itak že več niso bili, katoliški pa še manj.

Oglasil sem se bil z več članki v »Slov. Narodu«, »Spoznavaj se sam in svoje sovražnike«, polemizujoč z g. dr. prof. moralke Alešem Ušeničnikom. Bičal sem nemoralnost in nenarodno počenjanje SLS, odgovarjajoč na neki članek v »Času«. Leta 1912. je bil veliki shod v Žalcu, in ondodni kapelan dr. Schreiner je tako nahujskal ljudstvo, da je neki

pristaš SLS istega dne naprednega fanta v Vrbju iz politične mrznje zaklal. Tako moralo in kulturo so mnogi duhovni gospodje propagirali, ni čuda, da je kriminalnih zločinov toliko. Se se baha SLS, kako prednjačimo Srbom v kulturi. Politično najzobrazenejši narod se za tako slovensko kulturo in moralo SLS lepo zahvaljuje.

Kaki varuhi morale so bili mnogi duhovniki, doma, zlasti pa oni na fronti, molčim. Le eno mi je znano, da so po prevratu hitro vojne kurate oddali v razne samostane v perilo in žehto!

Za moralno čiščenje moškega sveta, prihajajočega iz vojne, se slovenska duhovščina ni mnogo brigala. Pač! Z novim letom 1919 so se začeli sv. misijoni — toda ne v svrhu očiščenja grehov in utrjevanja narušene morale ampak v svrhu novega utrjevanja pokajočih stebrov propadajoče nadvlade nad srcem in dušo slov. ljudstva. L. 1920. je bilo potem glavno predavanje orlovskih vrst, da se njihova politična morala malo bolj okrepi, letos pa obilni katoliški shodi ob nedeljah in Marijinih praznikih in na vsakemu slov. kmetiču in mamiči svetih kraji: slavnih božjepotih, oskrunjenih s političnim zabavljanjem na Srbe, ki jim hočejo vero in bogvešakaj vzeti. Vsled vojne psihoze še bolj nerazodna masa je demagogom in lažnjivcem vse verjela. »Ljudstvo je treba probuditi, versko poglobiti! Lepša bodočnost nam bo zasijala, že vstajajo nova znamenja na nebu!« (V duhu so videli, kako Karel s Zito v zrakoplovu leti na Ogrsko.) Vzlikali so o sijajnih manifestacijah katoliške misli — rastoče kriminalitete in duševne in moralne propalosti niso videli. Zbožnali so vse kmetijske zveze, Orle, Orlice, izobraževalna društva, Marijine družbe, III. red itd. Udrihalo se je po nasprotnih strankah in po Srbih. Njim, ki jim imate vse zahvaliti, da ste vsak lan siti, njim, ki so se vas usmili in vze-li pod svojo mogočeno zaščito, da vas ni pohrustal neoralni in zviti Lahon. Po moralnih kvalitetah seve, ste mu bližji — to je istina kakor pa bratom Srbom. Ne, ne, predragi, tudi v tem smislu Vam bo treba temeljitega pre-jenja in orientacije, če hočete sebi in svojim otrokom dobro!

Vi pa preč, gospodje, pridigujte pravo krščansko moralo, pridigujte o neodoljivem žaru iskrene bratske ljubezni, o ljubezni do prejasne narodne dinastije, o goreči domovinski ljubezni in verski znosljivosti! Ne delajte razlik, kjer jih ni! Ne sejte prokletega semena bratskega razdora in sovraštva! Učite mladino, da ne bo ubijala svojih staršev, da ne bo požigala in šla potem k šmarnicam, da ne bodo zakonski možje ubijali svojih žen in otrok in pri večerji mirno molili za telesni in duševni blagor in za ljubo zdravje! Ne oskrunajte svetega mesta spovednic s politikom! Ne morite moralno in duševno mladino v tistem zatišju

spovednic, vi ki imate najuzvišenejšo moč od Krista, dajati uteh in lek od grehov obupajoči, izmučeni duši! Vi ste soodgovorni za moralo slov. ljudstva, soodgovorni za rastočo kriminaliteto — da o procentu nezakonskih niti ne govorim.

Vam v prvi vrsti naj veljajo lepe besede uvodnega članka »Slovenca« z mojimi pripombami vred. Vsak dan si preberite poglavje: o moralnem prerorenju. Dejanja naj govorijo! Drugo je misliti, drugo storiti! Ne delaj tako, kakor mene vidiš, rav-naj se tako kakor me slišiš govoriti, je bila že od nekdaj morala slov. duhovnika.

Stoletnica F. M. Dostojevskega na našem vseučilišču.

Ruski akademiki na ljubljanskem vseučilišču so priredili dne 27. t. m. pod vodstvom vseučiliškega profesorja Rusa dr. Bubnova lepo uspešno spominsko slavnost ob stoletnici rojstva največjega ruskega filozofa, pisatelja Dostojevskega. Razven polnoštevno zbranih Rusov je posetila slavnost lepa množica naših kulturnih ljudi, tako da je bila velika dvorana za galerijami vred napolnena. Na žalost pa nismo zapazili na tej velevažni kulturni prireditvi naših oficijalnih zastopnikov civilnih in vojaških oblasti, niti naša prosveta ni bila primerno zastopana. Ne vemo, kako si je treba tolmačiti ta pojav. Da li iz vidikov višje, ali iz vidikov nobene politike? Prof. Bubnov je, odvijajoč vrsto govornikov, v globoko občutenem govoru v čisti srbohrvaščini razvil lepe misli o svoji veliki nesrečni domovini Rusiji in o usodi njenih otrok, posebej še o usodi ruskih izgnancev po celem svetu in zlasti Jugoslaviji. V mirno-znanstvenem, a vendar čustveno globoko zamišljenem govoru je očrtal trpko sedanost z živo vero v lepšo bodočnost duševno in gmotno silnega ruskega naroda. Ob koncu je zaklical večno slavo največjemu geniju, proroku in filozofu sodobne Rusije, katerega proroške besede so se udeležile z vso strašno realnostjo, velikemu Dostojevskemu. Drugi govornik je razpravljal o vprašanju, zakaj je Dostojevski velik. Kot tretji je sledil ruski govor o Dostojevskem herojih g. inž. Berga. Govornik se je poglobil v duše nekaterih glavnih

oseb iz raznih njegovih del velikega pisatelja in nam analiziral njih duševnost v velikih potezih. Želim, da se ta govor čimprej prevede za naše občinstvo v slovenščino in se objavi v enem naših dnevnikov ali revij. To je tembolj potrebno, ker žal, tudi mnogo navzočih Slovencev govorniku zaradi nedostatnega znanja ruščine ni moglo slediti s tisto intenzivnostjo, ki jo predmet sam zasluži in nujno zahteva. Slovenski govor vseuč. prof. dr. Ozvalda je imel za glavni predmet Aljoša Karamazova iz Bratov Karamazovih. Govornikove simpatije veljajo v polni meri tej osebnosti, ki je v največjem kontrastu z ostalimi osebami romana, ker je njegovo trdno prepričanje, izvirajoče iz velikega idealizma, da je Aljoša, »dobri genij ruskega naroda in vsega človeštva«, ki bo preobrazil neveselo realnost sedanje naše dobe v idealno smer človeškega stremjenja. Vsi poslušalci so se pač strinjali v živi želji, da bi Aljoševa in Ozvaldova vera bila tako krepka, da bi zrušila gore trdne materialnosti v človeški družbi. G. dr. Preobraženski je govoril kot zadnji v dokaj gladki slovenščini o življenju in življenjskem nazoru Dostojevskega v zvezi z zapadno kulturo in njenimi cilji in vzori. Nato je zaključil prof. Bubnov to lepo kulturno slavnost z zahvalo vsem, ki so se je udeležili in tako počastili spomin enega največjih slovenskih in obče človeških genijev. Takih slavnosti je treba v naši — beli Ljubljani, da tudi ostane bela.

d. m.

Tristan in Izolda.

(Naš novi roman.)

»Gospodje, vam je li ljubo, poslušati lepo povest o ljubezni in smrti? Povest o Tristanu in kraljici Izoldi. Poslušajte, kako sta se ljubila v veliki radosti in velikem trpljenju in kako sta umrla istega dne, on za njo, ona zanj!«

Tako začenja Joseph Bédier svoj roman. Obrata se po običaji srednjeveških dvorskih pevcev na gospode, dasi se zaveda, da bo ženskam njegov poetični roman še toliko bolj všeč. Saj govori o najlepši, toda prepovedani, grešni ljubezni, ki je bila hkratu največje blaženstvo in najstrašnejša bolelost dveh čistih, neskončno blagih src. Tristan mora ljubiti ženo stričovo, Izolda mora ljubiti Tristana, morila ča svojo žena, mora varati svojega moža, dasi ga spoštuje. Tristan, junaki snubač za svojega strica, je začaran in mora varati kralja Marke, brata svoje matere Blanchefleur, žaliti mora dobrotnika, ki ga je rešil robstva in mu je pomagal do dednih pravic. Tristan, sirota, ki ga je kralj Marke sprejel na svoj dvor, kakor sina, mora iz ljubezni izdati spoštovanega moža ter mu vzeti nevesto, še predno je postala žena. Izolda ljubi Tristana, ki ga je strastno sovražila in ki ga je hotela z mečem zabosti, a oba ljubni plemeniti kralj Marke vzlic vsem strašnim bolestim in v zvezi sramoti, ki jo valita na njegovo glavo.

V navidezni sreči žive vsi trije, a življenje jim je pekel. Ljubimec muči najhujši kes; z grozo se zavedata svojega izdajstva nad možem, ki mu do-

gujeta vso hvalečnost in najvišje spoštovanje; toda hrepenenje ju goni vedno znova v grašni objem. Neskončno je njuno razkošje, a neskončno tudi njuno trpljenje v zavesti krivde in sramote. Trpita, a pomagati si ne moreta, kajti »ljubezen je kakor konj brez brzd« in prvi čez drn in strn. Iz ljubezni lažeta, krivo prisegata, »toda ljudje vidijo le čine. Bog pa vidi srca, in le Bog je pravičen sodnik.« In Bog sam je stal na strani ljubezni. A ko se bčita, ne živita več, dokler se ne najdetaznova. Tristan beži pred usodno ljubeznijo, išče uteh pri drugi, najlepši ženi istega imena, a misli le na pravo Izoldo, dokler ni zopet njen, le njen. Noben zakon, noben stolp, nobena ključavnica, nobena prepoved in grožnja ju ne more zadržati, da bi se ne našla in si ne padla zopet in zopet okoli vratu.

A smrt, ki ju zasleduje vse življenje, ju združi končno istega dne: telo ob telesu, usta na ustih ležita na mrtvaškem odru, združena za večno, saj kralj Marke ju ne razdruži, nego pokoplje v cerkvi. In iz Tristanova groba izraze že v prvi noči močan zelen grm z dišečimi cvetovi ter se sklene preko groba Izoldinega, da ostane v zvezi še po smrti, kar sta zvezala usoda in ljubezen.

»Za tiste, ki ljubijo, je napisana ta povest,« pravi Bédier, »ne za druge... Naj bi v njej našli uteh proti nestanovitnosti, proti krivici, proti bolesi, proti mukam, proti vsemu trpljenju ljubezni!«

Kakor pravljica je pisan ta roman ljubezni, saj je tudi prava ljubezen kakor bajna pravljica. Iz starega klet-

skega izročila je nastala in v davni dobi s preseljevanjem narodov priromala iz Azije v zahodno Normanijo. Kdo sta bila junaka tega romana v resnici? Kako so zašla v staro pravljico čisto slovenska imena? — Tristan in Izolda (ali Izota) sta postala vsem narodom simbola zveste, a bolesti polne ljubezni, in njun roman je najvišja pesem o tragediji ljubezni. Radost in bol, razkošje in smrt, največja žrtve in najgrš izdajstvo: vsega je kriva ljubezen, a vse razlaga in odpušča ista ljubezen.

V davnih časih se godi dejanja tega romana in njegove osebe so vzete iz narodov, ki sta živela v današnji Franciji in Angliji. Realizem in romantizem sta povezana v čarobno krasen sopek. Stari miti, pravljice o pozijih, čarobnih lekkih in silnih junakih, ki so postali pod različnimi imeni last najrazličnejših narodov, hkratu šege in navade iz prvih dob srednjega veka z njegovimi patrijalnimi razmerami na kraljevskih dvorih, z njegovimi pevci strunjarji, dvoboji vite-zov, »božjimi sodbami« in še davno neznanimi boleznimi, pozija pravd-nine in dobe Minnesängerjev, vse to je povito v umotvor najvišje lepote.

A če slečeš roman iz njegove obla-ke, se ti pokaže čisto moderna povest, vedno iste borbe spolov, vedno iste tragedije, ki jo prinaša stezanje roke po prepovedanem sadu, konflikt med vestjo in krivjo. Ljubezen, neštokrat opo-vana in proklinjana, se od pamtveka igra s človeškimi srci, jih dviga v nebo najlajše sreče, da jih vrže nato v pekel obupa. In njen začetek in njen konec je vedno enak v kesanju in bedi,

ako je poročena v grehu in krivdi. Usoda je najbrezsrčnejša zapeljivka: zavaja človeka v zločine, a ga potem zanje sama kruto kaznuje.

Tako se čita roman o ljubezni, trpljenju in smrti Tristana in Izolde kakor roman današnjih dni.

Med najstarejšimi keltskimi pravljicami je najlepša o Tristanu in Izoldi. Tisočletja že živi in je navdajala s svojo lepoto že milijone src. Neštavilo je že bilo pesnikov, ki so vedno znova opovali to ljubezen. Prvi pesnik, ki je znan po svojem romanu o Tristanu in Izoldi, pa je Christian de Troyes. Niti ne ve se točno, kdaj je živel. Sodijo pa, da okoli leta 1140. do 1210. O istih dveh slavni ljubimeh sta napisala vsak svoj roman še Bérul (okoli leta 1150.) in La Chèvre nekaj kasneje. Toda vsi ti trije romani so se izgubili ali poročnoma ali vsaj večinoma. Toda ohranila se je njih vsebina, ki je zašla na današnja angleška in današnja nemška tla. Zlasti nemški narodni in dvorski pesniki so opovali usodo Tristana in Izolde, med njimi menda najlepše Eilhart von Oberg, vitez Henrika Levo-srčnega. Toda šele nemški pesnik mojster Gottfried von Strassburg je okoli leta 1250. dal tej snovi prvo, elegantno-umetniško obliko. Svojega romana v stihih niti Gottfried ni zaključil: to pa je storil kasneje Ulrich von Türheim.

Sveda se je snov po različnih avtorjih razširjala in izpreminjala z raznimi dodatki, novimi motivi in osebami; marsikaj se je vpletlo v povest o Tristanu in Izoldi iz drugih pesnitev, pravljic in povesti. Francoski pisatelj Joseph Bédier je na podlagi vseh

starih pesnitev sestavil nov roman v prozi. Skušal se je, kakor piše sam, izogniti vsakršnemu močanju starega in modernega ter je izločil vsa protislovja, anahronizme ter napačne okraske. Anglonormanski pesnik Thomas iz 12. veka, Bérul, Eilhart von Oberg, le Domnei des Amanz, Gottfried von Strassburg in drugi so bili Bédieru viri, iz katerih je črpal svoj krasni roman. In Francoski so ga sprejeli kot klasično delo.

Zgodovinar, kritik, pesnik in filozof je Joseph Bédier in pravkar je bil izvoljen za člana Francoske Akademije »desmrtnikov«. Bédier, bivši profesor v College de France, je študiral v Oxfordu, Kolumbiji, Michiganu in Tokiju ter se je s svojimi deli dvignil do slave svetovnega učenjaka. Kot poet je v Akademiji naslednik Edmunda Rostanda, velikega francoskega dramatika. Njegov roman o Tristanu in Izoldi je preveden v vse kulturne jezike. Zdej ga podamo prvič tudi v slovenščini. Začel bo izhajati takoj po novega letu. Znana je Wagnerjeva velika opera z istim naslovom, ki jo smatrajo za visoko pesem ljubezni. Njeno besedilo je zajeto deloma iz istih virov kakor Bédierjev roman.

Tistim, ki ljubijo, je posvetil Bédier svoj roman. V uteh in vzpodbudi v borbi proti usodi in njenemu najljubšemu orožju, proti ljubezni. »Ljubezen bolezen!« rima naš narod s trpkim šalo: a poje tudi »Ljubezen je bila, ljubezen je bo, ko tebe in mene na svetu ne bo.« Ljubezen, vir vsega življenja, vseh najvišjih radosti in najglobljih bolesi, naš prijatelj in sovrag od vekov na vek! 2. Toporik.

Zakonodajni odbor.

Prva sejovalna soba končana. — Državna hipotekarna banka.

—d Beograd, 28. decembra. Brzina, s katero se je delo v zakonodajnem odboru, ker mu 28. decembra poteče rok za zakonodajne urede, je bila večkrat vzrok ostrih debat, velikih zamer, medlekov, osebnih pojasnil in drugih znakov nevolje v odboru. Vendar se je odbor posrečilo, da je do danes dovršil največji del svojega dela. Zakonodajni odbor je s tem dovršil svojo prvo miseljo, da pretresa in po potrebi izpremeni uredb, po katerih so se do danes urejale razne prilike v naši državi.

Njegova kompetenca preide sedaj na drugo področje, namreč sklepanje o zakonodajnih predlogih, katerih predmet je izenačenje zakonodajstva in uprave in kateri se bodo pošiljali odboru preko predsedništva narodne skupščine (člen 133 ustave).

Najzanimivejša debata je bila o uredbi oziroma zakonskem načrtu glede državne hipotekarne banke. Ker je bilo že več členov tega zakona rešenih na prejšnji seji, se je nadaljevala razprava pri členu 36, po katerem obstoja upravni odbor iz 11 članov. Členi so se sprejeli večinoma po stilizaciji sekcije. Sprejet je bil tudi predlog dr. Spahje, da velja člen 53. za dosedanje kraljevine Srbije in Črno goro in da v ostalih pokrajinah uživajo terjatve državne hipotekarne banke prednost tako, da je državna hipotekarna banka pooblaščenca, da zapadle terjatve izvršava eksekutivnim putem preko pristojnih oblastev. Daje je dr. Spahje predlagal, da naj ta zakon glede cerkvenih, vakufskih in drugih stičnih glavnice velja samo za Srbijo in Črno goro, da se pa smejo tudi druge pokrajine posluževati teh odredb (člen 5, točka 1 in 2).

Vprašanje razširjenosti vsega zakona na vse pokrajine naj bi se rešilo po 5 letih. Muslimani so zahtevali, da se vakufske glavnice ne nalagajo v državno hipotekarno banko. Temu predlogu so se protivili radikalc, demokrati, zemljoradniki in republikanci, ki so bili zato, da mora vsa država vlagati v državno hipotekarno banko in da morajo oni, ki hočejo koristiti od te ustanove, tudi vanjo vstopiti. Posl. dr. Šimrak je v imenu Jugoslovenskega kluba izjavil, da niti ne želi, da bi imel koristiti od državne hipotekarne banke, niti da bi vlagal svoje glavnice. Predlog dr. Spahje je bil odklonjen in sprejet drug člen, ki se glasi:

»Zavodi in ustanove v novih občinah, ki se do sprejetja tega zakona sprejemajo denar na vlogo in hrambo, so dolžni, da nadalje v roku 10 let položijo ta denar v državno hipotekarno banko. Nove vloge smejo ti zavodi sprejemati še pet let.

Na koncu je bilo še sprejeto, da se mora izvršiti volitev upravnega odbora najpozneje v dveh mesecih potem, ko stopi ta zakon v veljavo.

—d Beograd, 28. decembra. Danes dopolnje je zakonodajni odbor pretresal uredbe ministrstva za agrarno reformo. Sprejeta je bila resolucija, da se uredbe, ki se nanašajo na seznam uredb ministrstva za agrarno reformo, proglasijo za zakone brez izpremembe z ozirom na člen 130. ustave.

Potem je bil sprejet zakon o občinskih volitvah v Dalmaciji, ki se bo razširil tudi na Volvodino in Bosno ter Hercegovino s tem, da se morajo volitve v teh krajih izvršiti najpozneje v treh mesecih.

Popolne je bila z malimi izpremembami sprejeta uredba o ministrstvu na razpoloženju in nekatere uredbe o devizah in valutah, uredbe carinskega značaja, nekatere uredbe trgovinskega ministrstva itd.

Sprejeta je uredba o finančni kontroli o občinskih volitvah za mesta na Hrvatskem in v Sloveniji, ki se je nekoliko izpremenila, dalje uredba prosvetnega ministrstva o priznanju službenih let učiteljem v pokojnino, ki se je izpremenila toliko, da se jim prizna vojna leta.

Uredbe vojnega ministrstva so bile deloma sprejete, deloma ukinjene.

Sprejetih je bilo 7 uredb ministrskega predsedništva in 15 uredb ministrstva za zunanje stvari. Pri uredbi o visokoslovesnem svetu se je razvila zelo ostra debata, ki je končala tako, da je prosvetni minister izjavil, da se sklepanje o tem odgodi.

Pred koncem so se razpravljale nekatere uredbe verskega značaja, katere pa so se po predlogu zastopnika prosvetnega ministrstva odstavile z dnevnega reda. Glede ostalih uredb bo zakonodajni odbor izdal uradno poročilo, da so postale zakoni.

Predsednik Trifunović je zaključil sejo ter se zahvalil vsem članom zakonodajnega odbora, ki so marljivo delali pri tem, da se prehodno stanje, ki traja že tri leta, končno likvidira po odredbi člena 130. ustave.

službi in sicer v istem kraju, v katerem prejemata obdaja popolne in iste draginske doklade, se enemu zmanjšalo doklade na polovico. Ako doklade niso enake, se zmanjša manjša. V enem ali drugem primeru ima mož pravico do družinske doklade za ženo pod pogojem, da ne obstoji ovira, ki ga po tem zakonu izključuje od doklade za ženo v spolnem. V tem primeru se ne vpošteva dohodek, ki jih žena prejema od države v svojstvu državne uslužbenke. Člen 34. se glasi: Ako je mož državni uradnik ali pa žena vpoškojenka, oziroma, ali da sta obadva vpoškojenka, imata vsak za sebe pravice na višje doklade in stanarinske doklade. Člen 35. se glasi: Ako mož ni v državni službi in je žena v aktivni službi, oziroma, v pokojnino, ima žena samo pravico na osebno doklado in stanarinske doklade, a ne na družinsko. Od tega so izzeti samo slučaji, če se dokaže, da je mož siromašnega stanu in nesposoben za delo. V členu 36. se določa stališče v slučaju razporeke ne glede, v katerem stanju se nahaja. Doklade za ženo in otroke pripadajo onemu soprogu, pri katerem se otroci nahajajo, ako sta obadva državna uslužbenca. Ako je samo žena državna uslužbenka, prejema ona doklade za otroke. Ako je mož državni uslužbenec, potem dobiva družinsko doklado na ta način, da se nakazuje ženi, ako so otroci pri njej. Člen 37. se glasi: Ako so vpoškojeni zaposleni v državni službi ter odgovarjati službi oni, ki so jo imeli pred vpoškojitvijo, dobivajo poleg pokojninskih pristojbin diferenco med pokojnino in onimi pristojbinami, katere bi prejeli, kadar bi se reaktivirali na mesto, v katerem so bili vpoškojeni. Člen 38. se glasi: Vsi državni uslužbenici ki se nahajajo na bolezenskem dopustu, kakor tudi častniki v nezaposlenosti radi telesne ali duševne nesposobnosti prejemajo draginske doklade leto dni. Oni, ki so si pridobili pravico do pokojnine, dobivajo po preteku tega roka draginske doklade, kakor da bi bili vpoškojeni. Izvzeti so oni, ki so bili ranjeni ali pa so zboleli pri izvrševanju svojih dolžnosti po zakonu o zaščiti javne varnosti. Ti imajo pravico do popolnih draginskih dokladov za ves čas bolezenskega dopusta. Člen 39. se glasi: Državni uslužbenici, ki so radi zdravljenja na odobrenem dopustu v inozemstvu, prejemajo draginske doklade po tem zakonu v dinarjih. Člen 40. se glasi: Državni uslužbenici morajo biti na dopustu v zasebnih zadevah največ mesec dni v letu s pravico draginske doklade, ki jo dobivajo po tem zakonu. Člen 41. se glasi: Državni uslužbenici, ki se nahajajo stalno ali začasno v inozemstvu pri posameznih državnih ustanovah, bodisi finančnega, vojaškega ali prosvetnega značaja (pri zunanjih komitajih in delegacijah), prejemajo osebne draginske doklade, ki jim pripadajo po tem zakonu, v državah z zdravno valuto v moneti dotične države, pri čemer se računa v Angliji en dinar ali pari z enim šillingom, v Ameriki 1 dolar — 0.20 dolarjev, na Nizozemskem 1 guilder — 2 dinarja, na Danskem 1 dinar — 1.40 krone itd. Člen 42. se glasi: Družinske doklade prejemajo državni uslužbenici v tuji moneti samo v primeru, ako žive družinski člani z njimi v inozemstvu. Člen 43. ureja je za uslužbence disciplinarne kazni. Člen 44. se glasi: Osebne draginske doklade se morejo vzeti v poštev pri popisih samo za državne terjatve v slučaju sodnijskim potom določenih vzdrževalnih stroškov. Družinske doklade se ne morejo vpoštevat pri popisu za nobene terjatve. Prijava doklad se vrši s posebnimi vzorci. (Člen 45.) Za neresnične prijave (člen 46.) so določene kazni: 1. Odtegnitev plače do treh mesecev. 2. Izguba pravice do družinskih dokladov za leto dni, krivci pa se obsojijo tudi za čin prevare. Člen 47. navaja neposredne davke, označene v tem zakonu. Člen 48. se glasi: Vse osebe, ki so dosedaj prejemale draginske doklade iz državne blagajne in ki niso navedene v tem zakonu, prejemajo nadalje dosedanje doklade. Ministrski svet je pooblaščen, da na predlog finančnega ministra izvede in uredi njihove draginske doklade. — Na zahtevo muslimanov je določeno, da se na podlagi tega člena urede doklade duhovščine vseh konfesij na temelju izenačenja. Ta člen velja tudi za občinske perovodje na ozemlju Srbije in Črne gore in za ostale beležnike, ako nimajo dohodkov večjih od 1000 dinarjev. Pristojbine v naravi kakor stanovanja, kurivo itd. pri posameznih kategorijah bo uredil ministrski svet na predlog resortnega ministrstva.

Tatjanin dan.

Kaj pa je to? Novotarija zopet, kaj? Ni novotarija, ampak stari ruski običaj je, da se praznuje Tatjanin dan. Vsi nas je mnogo Rusov vseh slojev, vsi stanov, največ pa visokoslovci in ti nam hočejo 25. januarja pokazati, kako se praznuje Tatjanin dan.

Moskovska univerza je najstarejša ruska univerza. Iz vse Rusije se je zatekalo dijaštvo na moskovsko vseučilišče. Zaščitnica univerze in dijaštva je bila sv. Tatjana, katere dan so praznovali vsako leto z vso slovesnostjo. Polagoma so se odvijale druge univerze druga za drugo in običaj mosk. vseučilišča se je razširil po vseh onih mestih in ker se je dijaštvo razširilo z univerz na vse strani, se je tudi Tatjanin dan začel praznovati po vsej Rusiji. Praznovanja se je udeleževalo vse ljudstvo, vsi stoji, vsi stanov, vsi v ženski.

Naši Rusi v Ljubljani nam priredijo torej Tatjanin dan za svoje dijaštvo. Program si priredijo sami na ruski način, da bo imelo ljubljansko občinstvo priliko spoznati rusko igro, petje, prednasanje itd. Opozorjamo društva, da bi se oziroma in bi tega dne ne prirejale nobenih zabav.

Za »Kolo jugoslovenskih sester«
Franja dr. Tavčarova.

Politične vesti.

— Kraljev apel na ministre in poslanke. Beogradska »Politika«, pisec o zapisi novih ministrov, poročila o kraljevem pozdravu novih ministrov in jim izjavil, da želi očuvati in ohraniti tradicije doma Karadjordjevičev, ki so vsi kdaj vladali po ustavi. Priporočal jim je, da poskrbe, da bo parlament čim najhitreje deloval in da ustvarijo tudi možnost, da bo on kot vladar lahko po potrebi in v primernem času apeliral na narod. — Stojimo torej pred novimi volitvami v parlament, čim bo novi volilni zakon pod streho.

— Kriza v demokratski stranki? V Beogradskem Dnevniku priobčuje posl. dr. Suškalović odprto pismo poslanskemu klubu demokratske stranke in prijavlja svoj izstop iz kluba. V pismu pravi med drugim: Kakor na kongresu, tako se tudi v demokratskem klubu opazuje dve struji: ena, ki je zadovoljna z dosedanjim delom tako vodstva stranke, kakor tudi predstavitev vlade, in druga, ki ni zadovoljna z delom vodstva, niti z delom predstavitev vlade. Prva struja je za to, da se dosedanja politika nadaljuje, čim je druga struja mnenja, da je treba revidirati dosedanj politiko in na podlagi dosedanjihkušenj dati stranki nov pravec za delo na znotraj in v vladi. Dr. Suškalović na to navaja tele razloge: Zakaj ni zadovoljen z delom vodstva in strankinih ministrov. »Kot eden izmed ustanoviteljev demokratske stranke v Južni Srbiji sem s svojimi somišljeniki pričakoval, da bo vodstvo stranke upravičilo naše nade in honoriralo naše obljube, ki smo jih v njegovem imenu dali narodu v Južni Srbiji. Priznavam, da so bila razmere težke, vendar pa bi se dalo več storiti in doseči kakor se je doseglo. Strankino vodstvo je uvedlo nepopolno taktiko strankarske oligarhije. Posvetovalo se je samo površno s klubom stavlajoč nas vselej sverena fakta. Javna varnost v Južni Srbiji je padla na tako nizko stopnjo, da tamkaj ni ničesar cenejše, kakor življenje srbskega prebivalstva; stralobitva korupcija je okužila vse državno življenje, zastupila vse javne odnose, usodepolno omajala državno avtoriteto, proti temu pa se je nastopalo vedno površno z rezervo in strahom, da bi se s tem ne izgubilo vladne oblasti: preko vseh naših predlogov se je prehajalo molče na dnevni red, da si vsi ti predlogi imeli samo edini cilj, da uvedo v Južni Srbiji normalne razmere in da pacificirajo pokrajino.« — Dr. Suškalović pozna kot enega najboljših in najbolj poštenih delavcev na narodnem, političnem in kulturnem polju v Skoplju. Še pod turškimi jarmom je bil dr. Suškalović tisti, ki je v Skopljubral narodno ledino ter nevtrajeno zastopal interese zarobljenih svojih sobratov. Poznamo dr. Suškalovića kot idealnega rodoljuba, čegar zasluge za naš narod v Makedoniji so neprecenljive. Zato je nas njegov izstop iz demokratskega kluba naravnost osupnil, ker je ta korek dr. Suškalovića znak, da nekaj ni v redu v klubu, kateremu je do danes pripadal.

— Borba za drugi zakon pravoslavnih svečnikov. Pravoslavni svečniki se že dolga leta bore za to, da bi cerkev dovolila svečnikom-vdovcem, da bi se smeli v drugi poročiti. Temu se upira arhierijski zbor, ki se pri svojem odklonilnem stališču sklicuje zlasti na cerkvena kanone. Z ozirom na to piše prota Milivoj Petrović v »Beogradskem Dnevniku«: »Kanon niso to, kar so evangelij. Oni niso dogme, ki se jih ne smemo dotakniti. Kanoni so postali v času in pripadajo času. Naša doba ima svoj duh in svoja potrebe. Čuvajmo bistvo vere in čistoče evangelija, mi lahko spremenimo bno, kar je človeško iz prošlosti in je zamenjamo s človeškim iz sedanjosti. Evo to je naša uganika! Niti Bog, niti ljudje se temu ne bodo protivili. Tudi dijaška moralna bi zahtevala, da tudi svečniki živijo kot človek in umrje kot človek: da ima svojo hišo in svoje ognjišče da bo očuvan od človeških slabosti; da živi čisto in pošteno življenje, da iz takega življenja zre na življenje in da daje s svojo osebo vzgled za življenje. Ali mora tako živeti brez zakona? Ne! Pozovite vse prirodoslovce in askete, vse sociologe in moraliste in vprašajte jih in verujte, da bodo vsi odgovorili: ne!«

— Vatikan napram posetu belgijskega kralja Alberta. Koncem januarja prihodnega leta ima priti v Rim belgijski kralj Albert s svojim sinom. Dolej je veljalo s strani Vatikana splošno pravilo, da ni mogel biti noben poglavar ali princ katoliške države sprejet v avdienci pri papežu, ako ni opustil pri svojem posetu Rima vsakega stika s italijansko vlado in italijanskim dvorom. Ako je šel na dvor, ne da bi hotel priti v Vatikan, bi bil moral to storiti neuradno. Pod sedanjim papežem pa je Vatikan opustil staro intransigentnost in za sedanj obisk belgijskega kralja so se z lahkoto uredile razmere tako, da bi mogel obiskati italijanski dvor in tudi Vatikan. »Osservatore Romano« piše: Iz Bruslja poročajo listi, da pride koncem januarja 1922 v Rim belgijski kralj. Ne vemo, ali se to zgodi res v naznanjenem času, vemo pa, da je belgijski kralj brez vsake težkobe sprejel vse pogoje, ki jih je stavila sveta stolica za njegovo potovanje v Rim in njegov sprejem v Vatikanu ob tej priliki.

— Ogromen našt za vzpostavitev Rusije. Iz Berlina poročajo, da je pooblaščenec na promet trgovino in industrije

strij z vzhodom sestavljena iz skupne industrije in delojemalcev ter da je v stiku z jedno največjih ameriških banknih zvez. Nemška banka dobe 150 milijonov dolarjev in svrhu gospodarske vzpostavitve Rusije. Tozadevna pogajanja so že ugodno zaključena. Tu gre za prva sredstva v svrhu praktičnega pričetka splošne gospodarske vzpostavitve v Evropi. Poslovalnica odpošlje v kratkem strokovnjake v Rusijo, da se pogovore s sovjetsko vlado o vseh potrebnih gospodarsko-političnih načrtih. Nato se ustanova v posameznih ruskih gospodarskih okrajih kombinirane trgovsko-obrtno zbornice pod vodstvom nemško-ruske centralne banke v Moskvi. Sedanj ameriški kredit se porabi izključno za zgradbo ruskega železniškega omrežja in omožčenje dela v rudnikih.

— Božična izjava nemškega državnega kancelarja. Nemški državni kancelar dr. Wirth je napisal za božično številko v listu »Neue Freie Presse« nekaj svojih božičnih misel pod naslovom: »Praznik miru in kopnenje narodov«. Izjava, da je napoved miru, po katerem kopnijo ljudje, navezana na predpogoj dobre volje. Po temnih dneh sedemletnega borenja ključje milijoni ljudi v težko prizadeti Evropi po rešilni besedi pravega miru, t. j. miru, ki bo gradil znova svobodno pot vsem silam, ki hočejo vzpostaviti kulturo. To je stremenje po miru in svobodi za vsako gospodarsko in kulturno delovanje. Samo z velikim delom vseh narodov se morelo znova vzpostaviti gospodarske in duševne vezi, s katerimi so narodi med seboj prepleteni, na so bile pretrgane po brutalni svetovni vojni. V dobrobit vsega sveta bi bilo to. Zato je treba resne in trdne volje pri vseh onih, ki imajo odločilno učinkovati na usodo narodov, da preskrbe svetu pošten sporazum in notranjo spravo. Postavljati moramo mostove od naroda do naroda, da premagamo zvezoja nasprotja. Na mesto volje si le v vladarstva, ki govori v diktatih, grozečih z orožjem, mora stopiti pamet, ki vodi resno mirovno voljo, da moremo priti do velikega vzpostavitvenega načrta za premagano Evropo. Kadar bo ustvarjen temelj sporazuma in sprave, na katerega bomo goščepostavili velike probleme sedanjosti, potem šele se more uresničiti kopnenje narodov po novem mirovnem razvoju.

Neodrešena domovina.

— Na Proseku pri Trstu je umrl tamkajšnji učitelj gospod Alojzij Bukavec, jako delaven mlad mož. Sodeloval je pri »Sokolu«, ljudski knjižnici, pri pevskem društvu »Hajduk« in pri dramatičnem klubu. Njegova smrt je Prosečane hudo zadel.

— Finančni odsek posvetovalne komisije za Julijko pokrajino je imel svoje prvo sejo. Ustanova se tehnični odsek za proučevanje davčnega sistema v novih pokrajinah. Poskrbe se statistični podatki za proučevanje glavnih vprašanj, zlasti davčne zmoglosti anektiranih pokrajin.

— Izvrševalni odbor goriskega izrednega deželnega odbora. Izvrševalni odbor, izvoljen v seji deželnega odbora, šteje 4 člane in 4 namestnike. Slovenski odborniki dr. Anton Gregorčič in dr. Engelbert Besednjak; namestnika Ignacij Krizman in Karol Treven. — V varstvo gozdov v Juljski pokrajini. Prof. Prister se v listu »Era Novac« toplo zavzema za varstvo gozdov v Juljski pokrajini. Strahno je divjala vojna po gozdovih in jih zelo opustošila, na več mestih je tudi pogozdovanje popolnoma uničilo. Potem je pa pela po preostalih gozdovih italijanska sekira. General Pettiti je že l. 1919 izdal neko naredbo v varstvo gozdov, ki pa ni nič zalegla. Nasadi kakor stari gozdovi se neusmiljeno iztrebljajo. Prister pravi, da je žalost, videti po postajanj v Juljski Benečiji nagromadene cele gore lesa, kar kaže, da sedaj kar od kraja, komur se poljub, sekojo in prodajo les iz gozdov. Priporoča stroge odredbe proti iztrebljanju gozdov in želi, da bi se agrarni vrstvi zopet oživila in bi znova dajali različne sadike za pogozdovanje. Traha bi dati prebivalstvu poguma za novo pogozdovanje in pomagati mu pri tem kar najizdatnejša. Nevarnost za preostale gozdove je velika. Kmetje, ki niso imeli zlasti na Krasu skoro ničesar prodati, so se vrgli na gozdove in tako nastaja nevarnost, da se gozdovi povsem uničijo. Prof. Prister kliče na pomoč vlado in zahteva stroge zakone v varstvo gozdov.

UPOR V EGIPTU.

— d London, 28. dec. (Reuter) Iz Kaire poročajo, da je bilo v Suezu uradno razglašeno, da imajo angleška letala dovoljenje bombardirati v vsakem slučaju množice, ki bi se ne hotele na poziv oblasti raziti.

— d London, 27. dec. »Times« poročajo iz Kaire: Položaj je koncem tedna postal kritičen. V Kairu so začeli vladni uradniki stavkati. V Port Said, Suez in Ismailijo so dospelo britanske vojne ladje. Več nileških ladij je odplulo v Zgornji Egipt. Zena Zaglul paše, ki je interniran v Suez, je odklonila poziv, naj sprejmi svojega moža, in izjavila, da hoče nadaljevati delo Zaglul paše v Kairu.

Zakon o draginskih dokladah.

Člen 16. se glasi: »Vpoškojeni in vpoškojenke, naštetih v členih 4, 5 in 13, katerim je pokojnina določena v kronah, dobivajo brez razlike na razred do 2999 kron penzije dnevno po 13 dinarjev, od 3000 kron dalje po 18 dinarjev.«

Člen 16a. se glasi: »Vpoškojeni in vpoškojenke iz kategorij, naštetih v členih 6 in 7, katerim je določena pokojnina v kronah, dobivajo osebne dodatke brez oziroma na razred po 9 dinarjev dnevno.« Člen 16b: »Vpoškojeni vseh kategorij, naštetih v členih 4, 5 in 13, katerim je penzija določena v dinarski veljavi, dobivajo osebne dodatke po tej tabeli:

Po pokojnini in mestnem draginskem razredu do 2999 Din. letno v I. draginskem razredu 13 Din. v II. 12, v III. 12, v IV. 11, v V. 11 Din. Po penziji in mestnem draginskem razredu do 3000 Din. letno, v I. razredu 14, v II. 13, v III. 13, v IV. 12, v V. 12 Din. dnevno. Vpoškojeni in vpoškojenke kategorij naštetih v členih 6 in 13, katerim je pokojnina določena v dinarjih, dobivajo osebne dodatke po mestnih draginskih razredih v I. razredu 11, v II. 10, v III. 9, v IV. 9 in v V. 9 Din. dnevno.

Člen 17 se glasi: Vpoškojeni in vpoškojenke, vojaški in civilni, ki so bili vpoškojeni šele tedaj, ko so dovršili polno dobo službenih let kot aktivni in rezervni častniki ali invalidi, dobivajo osebne dodatke na draginski razred kakor aktivni uradniki tistega statusa, v katerem so bili vpoškojeni, odnosno proglašeni za popolne invalide.

Člen 18. Osebe, ki dobivajo iz državne blagajne milostno oskrbnino ali pa življensko rento, kakor tudi uradniki, ki uživajo milostno po § 86. zak. o uradnikih v civilni službi ter na podlagi in v okviru pokojninskega zakona, odnosno zakonitih predpisov, ki že veljajo, dobivajo iste osebne doklade kakor vpoškojeni. Člen 19. se glasi: Sirote državnih uslužbencev brez očeta in matere dobivajo osebne draginske doklade po 5 Din. dnevno po pogoj, ki veljajo za vpoškojene z ozirom na pravice o osebnih dokladah. Člen 20. se glasi: Uslužbenici po § 4, 5 in 13 tega zakona v službi v mestih, predvidenih v čl. 3. dobivajo stanarinske doklade po nastopni tabeli:

Letna plača	Kraj razreda draginje
	I. II. III.
Do 2999 Din.	8 4 2 Din. dn.
od 3000 » do 4999 D.	10 5 3 » »
» 5000 » » 7499 »	16 9 6 » »
» 7500 » dalje	20 13 8 » »

Člen 21. se glasi: Vpoškojeni in vpoškojenke v mestih, predvidenih v čl. 3. dobivajo stanarinske doklade, in sicer:

Letna plača	Kraj razreda draginje
Do 2999 Din.	8 7 5 Din. dn.
od 3000 » dalje	7 6 4 » »

Glede sodnijskih posebnih doklad je bila sprejeta nastopna redakcija člena 22: Posebne doklade sodnikov, ki so uradniki v resortu ministrstva pravde, na temelju odredb od 29. oktobra 1920, oostroma 6. junija 1921 ostanejo še nadalje, vendar pa se zmanjšalo za toliko, kolikor znaša povlačanje draginskih doklad z ozirom na osebne draginske doklade, ki so jih prejeli do dneva, ko je stopil v veljavo ta zakon. Člen 23. se glasi: Izvzeti so od ure-

Kralj Aleksander v Kamniški Bistrici.

V Kamniku, 29. dec.

Na Macenovcu je kralj Aleksander včeraj prvič poskusil svojo lovsko srečo na divje koze. Snežne bele Kamniške planine so bile zastrte v lahen meglen pajčolan. Pot do lovišča je bila zelo težavna, ker je pred dnevi zapadel nov sneg. Ponekod je ležalo snega do dva metra. Sprva je kralj jahal, nato pa je hodil skoro dve uri peš. Vkljub temu je bil kralj izvrstno razpoložen, ker je bil razgled v dolino in na snežne gore naravnost očarujoč. Lova so se udeležili poleg kralja princ Pavle, general Hadžić in dr. Lovrenčič, predsednik »Lovskega društva«. Pokrajinski namestnik minister g. Ivan Hribar in minister na razpoloženju g. dr. Momčilo Ninčič se včerajšnjega lova nista udeležila, ker je bila pot do stojišč za nju pretežavna. Zaradi previsokega snega gonjači niso mogli priti do veļjave. Do lovcev ni prišla nobena divja koza, pač pa so jih lahko opazovali. Ker je, žal, izostal lovski blagor, se je kralj okoli pol 4. vrnil v bistriško kočo.

V lepo opremljeni koči je bila zvečer ob 8. večerja, na katero so bili povabljeni vsi udeležniki lova. G. Rozman je v imenu odbora »Slov. planinskega društva« poklonil Nj. Vel. kralju zbirko tridesetih krasnih slik z naših planin in mu izročil tudi planinski znak.

Danes ob 8. uri je odšla kraljeva lovška družba na Mokrico in se vrne ob 12. Popoldne ob 5. se kralj vrne v Ljubljano ter odpotuje iz Ljubljane po enournem odmoru.

— Kamniška Bistrica, 29. dec. — Danes se vrši lov na Mokrici v manjšem obsegu, ker mora biti že ob 12. končan. Lova se udeležujejo le kralj Aleksander, princ Pavle in general Hadžić.

Ob 13. popoldne je obed, katerega se udeležijo poleg ministrov dr. Momčilo Ninčiča in Ivana Hribarja general Hadžić in Dokić, polkovnik Damjanović, oba brata Gorupa, oba brata Turkovića in dr. Lovrenčič.

— Kamniška Bistrica, 29. dec. — Po obedu krene Nj. Vel. kralj Aleksander v Kamnik in se potem odpelje v avtomobilu proti Ljubljani.

LOVSKI BLAGOR!

— Kamniška Bistrica, 29. dec. — Ob 11.15. Pravkar sta se vrnila z lova izpod Mokrice kralj Aleksander in princ Pavle. Današnji lov je bil uspešen. Nj. Vel. kralj Aleksander je ustrelil dve divji kozi, princ Pavle pa tudi dva. General Hadžić se doslej še ni vrnil s svojega stajališča. Ob 12 bo v lovski koči obed, na katerega je kralj povabil poleg drugih tudi ministra Hribarja, najemnike lova barona Turkovića in Gorupa, nadalje tudi dr. Lovrenčiča, Plemića in Rozmana.

— Kamniška Bistrica, 29. dec. — Ob 11.35. Kralj Aleksander je ustrelil 1 kapitalnega divjega kozla in 1 manjšega, princ Pavle pa dva manjša. Tudi general Hadžić in Dokić sta ustrelila po enega divjega kozla.

KRALJ ALEKSANDER V LJUBLJANI.

— Kamniška Bistrica, 29. dec. — Kralj Aleksander s svojim spremstvom se napoti iz Kamniške Bistrice ob 13. in se odpelje ob pol 3. v družbi pokrajinskega namestnika ministra Ivana Hribarja z avtomobilom v Ljubljano. Iz Ljubljane se odpelje ob 18.16. Obveščamo o tem naše rodoljubno občinstvo, o katerem smo prepižani, da ho storilo svojo narodno in patriotsko dolžnost napram vladarju in domovini.

Trgovska - obrtna zbornica (Plenarna seja.)

Ljubljana, 29. dec.

Danes ob pol 10. dopoldne je bila plenarna seja Trgovsko-obrtno zbornice. Sejo je otvoril zbornični predsednik g. Ivan Knez. Seji je kot vladni zastopnik prisostvoval vladni svetnik g. dr. Ratej. Zbornični predsednik g. Knez je podal kratko in stvarno poročilo o delovanju zbornice in o vseh korakih, ki jih je storila od zadnje seje na gospodarskem polju. Podal je obširen pregled o razvoju in stanju naše izvozne in uvozne carinske zakonodaje, dalje o korakih zbornice glede zakona o pobljanju dragine in glede namena lokalov ter omenil predlog zbornice, da se invalidni davci označi kot rezijska postavka pri odmerjanju davkov. Poročal je tudi o vseh važnih trgovinskih pogodbah s tujimi državami.

Zbornični tajnik dr. Murnik je podal na to poročilo o izpremembi volilnega reda, ki je bil sprejet. Novi volilni red vsebuje volilno reformo in se bo odslej zbornica nazivala: »Zbornica za trgovino, industrijo in obrt«. Glede volitve predsednika, oz. podpredsednikov se je razvila kratka debata, v katero so posegli svetniki Zadravec, Petovar, tajnika dr. Murnik in dr. Windischer in svetnik Ivan Jelačin ml. Zbornica je osvojila predlog svetnika Jelačina, da se volijo predsednik iz Ljubljane in eden podpredsednik iz starega okrožja.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 29. decembra 1921.

— **Shod uradništva v Ljubljani.** Poslanec prof. Reiser se vrne iz Beograda jutri v petek jutraj, in sklicuje ob 20. zvečer v Mestnem domu uradniški shod, na katerem bo poročal o svojem delovanju v parlamentu in o ureditvi uradniških prejemkov. Na shod so vabljeni vsi uradniki in vpokojenci.

— **Protestna skupščina.** Jugoslovanska akademsko omladina priredi v petek, dne 30. t. m. ob 16. pred univerzo na Kongresnem trgu veliko protestno skupščino radi zločinkega napada italijanske mornarice na naše brate v Šibeniku. Dolžnost vsega zavednega občinstva je, da se te skupščine v velikem številu udeleži, da na ta način pokaže, da barbarskim kulturošcem v naših pristaniščih ni več mesta. Pridite vsi! — Jugosl. omladina ljubljanske univerze.

— **Sramota!** Naši javnosti je že v živem spominu, kako so svoje dni klerikalni listi gori od »Slovenca« pa doli do »Domoljuba« in »Bogoljuba« vihteli kadilnice pred Habsburžani in se valjali pred njimi v blatu in prahu. Na dolgo in široko so poročali o vsakem koraku Frana Josipa, Frana Ferdinanda, Karla in drugih pripadnikov Habsburške dinastije in v svoji servilnosti jih ni bilo niti sram, da so bivšega cesarja celo »onikali« kot nekako višje bitje. Danes, ko ima mo svojega narodnega vladarja, kralja naše krvi, ki ljubi z vsem žarom svoje duše svoj narod in prekrasno našo zemljo, ki rad poseja naše kraje in z dežanji izpričuje svojo vročo ljubezen do našega ljudstva, ki je kri njegove krvi, danes govorci, ko poročamo o kraljevem posetu v naših gorah, o bizantinizmu in o sevilnosti, tisti listi, ki so preje na najostrejši način lizali pete avstrijskim mogotcem! Fej! Pa bizantinstvo očitajo klerikalci sedaj nemara tudi »Slov. Narod«, tistemu listu, ki so ga svoje dni demantirali avstrijski vladni zgoj zato, ker se ni s primerno spoštovitostjo spomnil rojstnega dne Frana Josipa. Včeraj pa se je celo zgodilo, da je bilo državno pravdnitvo celo primorano zapleniti klerikalni »Novi čas« zato, ker je pisal o kraljevem posetu tako žaljivo, da bi bil pisec notice v stari Avstriji visel na drogu, ako bi si drznil napisati le senco tega, kar je včeraj namazal na papir za »Novi čas«. Sram nas je, da so med nami še vedno elementi, ki si drznejo na tak gnusen način kazati svoje očitno protidržavno in protidinstično mišljenje in razpoloženje! Sramota!

— **Nov volilni red za trgovsko zbornico.** V svoji današnji plenarni seji je trgovska in obrtna zbornica sklepala o predlogu za nov volilni red. Stari ne ustreza več potrebam zbornice, čije delokrog obsega sedaj vso Slovenijo. Nov volilni red sloni na sledečih načelih. Število zborničnih članov se določi na 48. Njih polovica ostane bivši Kranjski z Ljubljano, ostala polovica mandatov je zagotovljena nov pridruženemu ozemlju (Štajersko, Koroško, Prekmurje). Zbornico tvorijo štiri sekcije: Industrijska, trgovska, obrtna. Vsaka ima po 16 članov, ki se volijo po davčnem merilu v 4 kategorijah. Vsaka kategorija imej svojega podpredsednika, ki ga voli vsa zbornica na predlog sekcije. Predsednika voli vsa zbornica. Volilna doba je petletna. Volitve so osebne in tajne. Odpravi se sistem določanja glasovnic komisij, kateri sistem je povzročil nečiste volitve. Pasivno volilno pravico imajo vsi oni, ki so stari 28 let in imajo dve leti aktivno volilno pravico. Za aktivno volilno pravico se zahteva pla-

ja, dva podpredsednika pa iz pridruženega ozemlja. Načelniki posameznih odsekov pa se volijo iz Ljubljane.

— **Proračunska debata.** Tajnik dr. Murnik je na to kratko poročal o proračunu. Zbornica je odobrila 30% povišanje drag. doklad nameščencem Trgovske zbornice. Diurnistka gđ. Mira Kobler se imenuje za oficijantko.

Proračun za leto 1922 izkazuje skupno potrebščino 4.945.054 kron, pokritje 4.369.800 K s presežkom 324.746 kron kot blagajnično rezervno. Glede na draginske razmere so se morale izdatno povišati postavke za osebne in stvarne potrebščine, zvišale pa so se tudi izdatno podpore zlasti za trgovsko in obrtno nadprijemne šole. Zanje je ustavljenih v proračunu 450.000 kron. V ostalem se je med drugim nakazala kot enkratna izredna podpora trgovski akademiji za nabavo učil vsota 100.000 kron, za nepodržljivo dvorazredno trgovsko šolo v Novem mestu 10.000 kron, za ljubljanski veliki semenj in za eventualne manjše razstave 150.000 K. Za stroške volitev se proračuna 100.000 kron. Za preživdavo in razširjenje zborničnega poslojja, ki je postalo radi razširjenega delokroga zbornice neogibno potrebno, se ustavi 350.000 K, letos pa že naloži 50.000 kron, tako, da bo že v bližnjem času mogoče prijeti z delom. Zbornice doklade radi proračunskih večjih izdatkov ne bo treba zvišati, temveč se bo celo znižala od 30% na 25%. Proračun je bil soglasno sprejet. (Seja še traja.)

Najnovejša poročila.

NARODNA SKUPŠČINA.

— Beograd, 29. decembra. (Izv.) Plenarna seja narodne skupščine je bila včeraj zelo kratka. Ob 5. popoldne je sejo otvoril predsednik dr. Ivan Ribar. Pred sejo je imel dr. Ribar daljšo konferenco z ministrskim predsednikom g. Nikolom Pašićem. Deklaracija vlade je na včerajšnji seji odpadla. Vlada poda programatično izjavo na današnji seji o priliki otvoritve proračunske debata. Z ozirom na to, da ima zakonodajni odbor dokončati svoje razprave o uredbah do 28. t. m., je predsednik dr. Ribar predlagal preložitve seje na današnji dan ob 10. dopoldne. Na dnevnem redu današnje seje so proračunske dvanajsetine za mesec januar in februar 1922.

ALBANIJA IN NEUTRALNA CONA
Nota naše vlade velesilam. — Nova albanska vlada.

— d Beograd, 28. dec. Povodom novih arnavtskih vpadov iz nevttralne cone je vlada na podlagi predvčerajšnjega sklepa ministrskega sveta poslala velesilam noto, v kateri je navedla dokumente in dokaze, da je bila odločba o vzpostavitvi teh mej slabša za mir na naših mejah. Nota je pomirljiva, vendar pa poudarja, da so naše prejšnje trditve upravičene.

— Beograd, 29. decembra. (Iz.) V nevttralni coni se glasom uradnih poročil zbirajo številne razbojniške tolpe. Glavar teh tolpe je izmed beg. Tolpe požigajo in plenijo po hišah prebivalstva, ki je bilo naklonjeno naši vojski.

— Beograd, 29. decembra. (Iz.) V Tirani se je osnovalo novo regentstvo in nova vlada. Regentstvo tvorijo 4 albanski voditelji izet paša, Pastuli, Džafet Peči in Topani. Novo vlado tvorijo ministrski predsednik Džafet III, zunanji minister škof Noli, notranji minister Ahmed beg, vojni minister Izmail Topani in minister pravde Hasan Vrioni.

ZNIZANJE PLAČ ČESKOSLOVANSKEMU URADNIŠTVU.

— Praga, 29. dec. (Izv.) Komunistični organ »Rudé pravce« javlja, da podpisuje predsednik Českoslovaške republike dr. Masaryk za novo leto zakon o znižanju uradniških plač.

NOGOMETNA TEKMA ZA SVETOVNO PRVENSTVO.

— Barcelona, 28. decembra. (Izv.) Na božični praznik 25. t. m. je bila nogometna tekma za »neoficijalno prvenstvo kontinenta«. Doslej še ne poražena Šparta iz Prage je tekmovala z barcelonskim nogometnim klubom A. C. Barcelona, ki nosi prvenstvo Španske. Šparta je v prvi tekmi zmagala s 3 : 1. Tekmi je prisotnovalo nad 40.000 gledalcev, samo pred igriščem je stalo okoli 600 avtomobilov.

— Barcelona, 29. decembra. (Izv.) Pri revanžni tekmi med Šparto in barcelonskim klubom A. C. je bil rezultat 0 : 2. Zmaga barcelonskega športnega kluba je vzbudila veliko senzacijo.

PADANJE CEN MESU NA DUNAJU.

— Dunaj, 29. decembra. (Izv.) Z ozirom na obilico živine so začele padati cene mesa. Cene so padle pri govejem mesu za 200 K, pri slanini za 100 kron in pri svinjskem mesu za 100 K.

Borze.

— Curih, 28. dec. Zagrč 1.95, Dunaj 0.19, Budimpešta 0.825, Berlin 2.801, Praga 7.25, Milan 22.101, Pariz 41.301, London 21.481, Newyork 5.124.

— Dunaj, 28. dec. Zagreb 2062.50, Budimpešta 925.50, Berlin 3200.—, Praga 8000.—, Milan 24800.—, Pariz 44500.—, London 23600.—, Newyork 5000.—, Curih 109.000.—, Varšava 191.—.

— Trst, 28. dec. Zagreb 8.55, Praga 31.50, Newyork 23.20, Curih 452.—.

— d Dunaj, 28. decembra. Za čas od 2. do 7. januarja 1922 je določena zlata pariteta na 1190 K.

— d Moskva 28. decembra. Zlati rubelj je vreden sedaj 100.000 sovjetskih kopeckov. Doselej je bilo izplačano 900 milijard papirnatih rublev, kar je enako 189 milijonov zlatih rublev.

Poizvedbe.

— Zatekel se je pes. Lastnik ga dobi v Gosposki ulici št. 6 pri g. Ažmanu.

— Poziv! Gospoda, ki je opazoval incident po končanem koncertu dne 7. decembra 1921 v Unionu pri izhodu, uljudno prosim, da takoj javi svoje ime in naslov naši pisarni. — Dr. Josip Klepec, odvetnik v Ljubljani, Janez Trdinova ulica št. 8.

— Gospod, ki je na praznik sv. Štefana zvečer v kavarni Zvezda zamenjal svoj črni klobuk z drugim takim, se prosim, naj bo tako ljubeznjiv in naj tega pošlje hvišniku v Čopovi ulici 19, kjer dobi svojega.

— Zgubila se je psca volčje pasme. Sliši na ime »Besic« (znamenje na glavi) pokoncu stoječa dlaka. Odda naj se v Šelenburgovi ulici 6 pri Fuchsu.

Dogodki v Šibeniku.

Nota naše vlade. — Italijanski pogoji za zadoščenje. — Italijansko bojno brodovje demonstrira.

— Beograd, 29. dec. (Izv.) Naša vlada je poslala v Rim zaradi poslednjih dogodkov v Šibeniku noto, v kateri zahteva odstranitev italijanskega bojnega brodovja iz naših pristanišč.

— Split, 29. dec. (Izv.) Edinice italijanskih vojnih ladij križarilo v jugoslovenskih vodah ob obali od Splita do Šibenika.

— Split, 29. dec. (Izv.) Italijanski konzul v Splitu je včeraj obiskal pokrajinskega namestnika dr. Metličića in ga obvestil, da Italija zahteva zadoščenje pod sledečimi pogoji:

1.) da civilne in vojaške oblasti dogodek obžalujejo, 2.) kaznovanje krivcev, 3.) da jugoslovenska vojska izkaže vojaško čast italijanski zastavi in 4.) da vlada izda manifest na narod, v katerem izreka obžalovanje radi dogodka.

— Split, 29. decembra (Izvir.) Pokrajinski namestnik za Dalmacijo dr. Metličić je v imenu centralne in pokrajinske vlade odklonil zahtevo italijanskega konzula glede satisfakcije.

— Split, 29. decembra. (Izvir.) Razburjenje radi dogodkov v Šibeniku je med narodom veliko. Pri božičnem streljanju ste bili dve osebi lahko in ena težko ranjeni. Na namestništvu trajajo konference z zastopniki političnih strank. O uspehih te konference se varuje stroga tajnost.

— Dunaj, 29. decembra. (Izv.) Po vesteh iz Rima Italijansko časopisje obširno razpravlja o dogodkih v Šibeniku. Italija zahteva zadoščenje od jugoslovenske vlade.

— Split, 29. decembra. (Izvir.) Včeraj okoli 11. dopoldne je priplulo v pristanišče italijansko brodovje, med drugim 4 torpedovke. Brodovje je naperilo topove na mesto, vsled česar je zavladalo med ljudstvom veliko razburjenje. Brodovje je kmalu na to odplulo, ostala pa je ena torpedovka.

— Šibenik, 29. decembra. (Iz.) Včeraj okoli 9. je priplula v pristanišče italijanska bojna ladja »Carlo Mirabello«, dalje torpedovka »Misi-siori«. Italijani so naperili topove na mesto in na tovarno »Sufit«.

— Šibenik, 29. decembra. (Izv.) Včeraj je v luko priplul italijanski dreadnaught »Dante Alighieri«. S postajne ladje »Audace« so bili včeraj zopet oddani strelji. Poškodovan ni bil nikdo.

— Zagreb, 29. decembra. (Izv.) Akademsko omladina je včeraj pred univerzo priredila velik protesten shod radi dogodkov v Šibeniku. Protestirala je proti italijanskemu nasilju v resoluciji zahteva omladina od vlade, da z vso odločnostjo varuje ugled naše države.

— d Beograd, 28. dec. Zemljoradniški klub je po svojem predsedniku Lazicu predložil ministrskemu predsedniku nastopno vprašanje:

V splitski luki je po rapalski pogodbi stalno stacionirana italijanska vojna ladja, katere posadka prav pogosto povzroča razne spopade z mirnim prebivalstvom. Kakor da bi tega ne bilo dosti, je tudi posadka italijanske vojne ladje, ki je stacionirana v Šibeniku, začela izživati mirno meščanstvo.

Tako se je zgodilo, da so mornarji te ladje na sam katoliški Božič 25. decembra provocirali mirno meščanstvo mesta Šibenika, ki se je šetalo na obali. Ko pa je policija hotela napraviti red, so se mornarji vrnili na svojo vojno ladjo in začeli iz strojnih pušk streljati na narod, pri čemer je bilo več nedolžnih žrtev. To postopanje posadke italijanskih vojnih ladij — ki so, kakor se vidi, stalna nevarnost za javni red na naši obali in za dobre odnose med našo kraljevino in kraljevino Italije — je povzročilo in povzroča veliko nezadovoljstvo naroda ne samo v Dalmaciji, temveč v vsej naši državi. Samo ob sebi je umevno, da daje to povod za zgražanje in vznemirjenje v našem Primorju, tako da vsak trenutek lahko pride do težkih spopadov in tudi zapletljajev s kraljevino Italijo.

Zaradi tega vprašam g. ministrskega predsednika, kaj je storil ali kaj misli storiti, da se čimprej odstranijo iz naših luk tam stacionirane ladje kraljevine Italije in da se na ta način odstrani navedena nevarnost.

— d Split, 28. dec. Vsa javnost v Dalmaciji je silno razburjena zaradi dogodkov v Šibeniku. Italijanski vojaki, ki so napadli naše podčastnike, so imeli gotov namen izzvati incident. Posredovati je morala naša vojaška patrola, čemur pa so Italijani odgovorili z žalitvami na Jugoslavijo. Prisotno občinstvo je zelo ogorčeno protestiralo proti takemu obnašanju. Nato so Italijani pričeli streljati. Naše vojaške oblasti so zaradi vzdrževanja reda zasedle vse važne točke v mestu in na obali, da si zavarujejo možnost, odgovoriti sili s silo. Ugotovilo se je, da se je ves čas nahajal na ladi italijanski konzul.

— d Dunaj, 28. dec. Dunajski korespondenčni urad poroča iz Rima od 27. t. m.: Listi zahtevajo z ozirom na dogodke v Šibeniku, kjer so bili napadeni in obstreljavani italijanski mornarji, zadoščenje za ponovno žalitve, prizadeta Italijanom v Dalmaciji.

Gospodarske vesti.

MORATORIJ ZA TRGOVSKA PLACILA.

— d Beograd, 28. dec. Ministrski svet je na predlog ministra za izenačenje zakonov Trifkovića sklenil, da se na vsi državo razširi zakon, ki velja za Hrvatsko in Slavonijo glede prisilne poravnave prezadolženec. Ta predlog bo te dni prišel pred skupščino in ima namen, rešiti one trgovce, ki so vsled padca dinarja prišli v neugodno položaj.

— g Zvišane železniške tarife. Z dnem 15. januarja 1922 se zvišajo na lokalnih železnicah od Ljubljane do Vrhnike, od Poljane do Zreča in od Slovenske Bistrice do Slovenske Bistrice mesta tarife stavke glede potniškega prometa za 15 odstotkov, glede prtljajnega, brzovoznega in tovornega prometa pa za 10 odstotkov.

— g Vedno večja konkurenca Trstu s strani severnih pristanišč. Tržaška »Era« se znova bavi v daljšem članku s Trstom in konkurenco severnih pristanišč, ki postaja vedno hujša. Piše doslovno: »K težki krizi v Trstu je mnogo pripomogla konkurenca severnih pristanišč, ki so v takem položaju, da nudijo izvoznikom zelo ugodne pogoje in sicer take, da so pripravili neko veliko italijansko trdvo do tega, da v svoji pred kratkim razposlani okoliščini priporoča, da naj bi se za prekoceanško trgovino namesto italijanskih pristanišč raje rabilo amsterdamsko pristanišče.« Tako daleč smo torej že, da italijanska trdva priporoča svojim izvoznikom severno pristanišče. Pri tem je hudo prizadet zlasti Trst. Nanj se ne ozirajo več pri rimski vladi in izvozne italijanske trdve so ga začele same opuščati. Italijanska vlada je gluha in slepa za vse pritožbe, ki prihajajo iz Trsta in ničesar ne stori, da bi se odrešeni Trst odmaknil z zadnjega mesta, katero zavzema sedaj med vsemi italijanskimi velepristanišči.

— g Novi avstrijski bankovci. Generalni svet Avstro-ogrske banke (za avstrijsko poslovanje) je na današnji seji pod predsedstvom guvernerja dr. Spitzmüllera s pritrditvijo vlade sklenil emisijo bankovcev po 5000 in po 50.000 kron. Izdali se bodo prejkone v drugi polovici meseca januarja.

— g Praktikanti (vajenci) za drž. vinarsko in sadjarsko šolo v Mariboru se sprejemajo v najkrajšem času. Pogoji: Starost najmanj

16 let, dovršena najmanj ljudska šola z dobrim uspehom, telesna sposobnost. Prednost imajo kmetski sinovi, ki ostanejo pozneje doma. Praktikanti obiskujejo računski in jezikovni pouk, drugače delajo praktično v vseh panogah šolskega gospodarstva po strokovnim vodstvom. Zato dobivajo stanovanje in hrano brezplačno ter imajo prednost pri sprejemu za prihodnje šolsko leto 1922/23 kot redni učenci. Kot absolventi te dvoletne šole pa uživajo ugodnost po členu 8. zakona o ustroju vojske, t. j. skrajšano vojaško službovanje po 14 mesecev (dijaški rok) pod pogojem, da ostanejo pozneje na lastnem domu. Lastnoročno pisane prošnje za sprejem praktikantov je poslati ravnatelju drž. vinarske in sadjarske šole v Mariboru najkasneje do 25. januarja 1922 s sledečimi pogoji: Krstni list, domovnica, zadnje šolsko spričevalo in spričevalo o navedenosti. Sprejem ali odklonitev se naznani pismeno. Prijatelji našega kmetijstva se vabijo, da blagovolijo posebej opozorjati kmetovalce na to ugodno priliko za strokovno izobrazbo njih sinov. Druzi listi se zaprosijo za ponatis tega razglasa.

— g Mesto New York kot gostitelj. Kot gostitelj ljudi, ki prihajajo k njemu v goste, prekaša New York vsa mesta. Pogostuje trikrat več ljudi na leto kot London in šestkrat toliko kot Pariz. V mestu je nad 1500 hotelov. Pred nekaj časa so pokazali, da je dnevni račun New Yorka za živče znašal 4.000.000 dolarjev. Lansko leto je New York pogostil 652 konvencij, katerih se je vdeležilo več kot pol milijona ljudi. Vsak dan skozi vse leto prihaja v New York na obisk od 250 do 300 tisoč ljudi, in za vso to ogromno množico treba na kak način poskrbeti. Največje mesto na svetu ima tudi največje in najpopolnejše hotele. Eden izmed njih ima 2200 sob in je največji hotel na svetu. Vsak veliki hotel ima povprečno 1500 uslužbencev, katerih skupna plača znaša v nekaterih slučajih do 50.000 dolarjev. En hotel ima baje 125 kuharjev in je letni strošek za nove kozarce in krožnike cenijo v njem na 100.000 dolarjev.

Sokolstvo.

— Kasino. Kdo si je predstavljal, da bo nekaj zakraljeval v njej »Sokol«. V soboto včeraj v polni opremi v trdnjavi »Sokol II«, ki nastopi zvečer v veliki dvorani z raznimi točkami, novotno alegorijo in plesom. Nudila se bo vestranska zabava kakor tudi dobra kapljica in razna jedila. Na Silvestrovo vsi prijatelji sokolstva v »Kasinoc«!

— Ljub. Sokola je daroval K 400.— hr. Bogomir Slachta restavratore in kavarar, namesto noveletnih voščil.

— »Sokol« na Viču priredi v soboto 31. t. m. Silvestrov večer z naslednjim sporedom: burka: dr. Hribar, srečolov, šaljiva pošta, alegorija, ples. Začetek ob 20. zvečer. Vstopnina 4 Din.

— Sokolski dom v Poljanah. Iz Poljanke doline nam pišejo: Naš Sokolski dom je dograjen, znotraj tudi za silo dovršen in izročen svojemu namenu. Seveda dela bo še obilo, vendar če se bo šlo naprej s to vztrajnostjo, bo vse premagano. Sokol je v tem kratkem času priredil dve prireditvi: za Miklavža našim malim Sokolcem in Sokolčicam, na Štefanovo pa je bila prireditev za odrasle z igro Rodoljub iz Amerike, z godbo in s petjem. Naši igralci, priprosti kmetski fantje in dekleta so svojo nalogo častno rešili. Tako je bil na svojem mestu poljanski tamburaški zbor in pevski zbor nadučitelja Zirkelbacha s Trbiže. Brez straha gledamo v prihodnost. Napredna misel se bo z zgradbo tako krasnega doma, kjer bo osredotočeno vse prosvetno in napredno delovanje vseh panog, v dolini zdaj s podobenjem naglo širila v zadnje gorske kote. Obiska je bilo iz vse doline, da se je kar trlo. Most med Škofjo Loko in Ziremi je dograjen. Rokavov, sekoda, ne smemo razpohajati ampak še višje zaviti, da popolnoma dovršimo delo, da bo stavba trdna, da je šo tako grozen vihar ne bo zamajal in naj pride tudi iz posvečenih ust.

— Občni zbor »Sokola v Guštanju« se ne vrši dne 3. januarja kakor smo javili, ampak dne 6. januarja.

— Telovadno društvo Sokol v Kočevju. Rojaki! Telovadno društvo Sokol v Kočevju je sklenilo, da si ustanovi svoj lastni dom. Zaveda se v polni meri velikih težkoč, ki so združene s tem vprašanjem, ali cili je tako vzvišen in plemenit, da je vreden največjih žetev. Živimo sredi ozemlja, ki je bilo do našega osvobodjenja žarišče in središče naših narodnih naspotnikov. Naš živeli, dasiravno številno močno zastopan — kar je pokazalo zadnje ljudsko štetje — je bil pod bivšo vladno brezpraven. Pod solncem svobode mora to biti popolnoma drugače. Če je glavna naloga Sokolstva poleg gojitve

telovadbe vzbujati v vseh slojih narodno in državno zavest, potem je naloga našega društva dvojno težka, ker ima računati z narodnimi naspotniki, ki so bili doslej navajeni samo gospodovati, in drugič tudi z ljudmi našega naroda, ki so bili navajeni in primorani vsled sile razmer slepo se pokoravati svojim tiranom. Naše društvo je našlo v telovadnem oziru začasno zavetišče v telovadnici ljudske šole, ki je pa veliko premajhna, da bi omogočala samo za telovadbo zadovoljivi razvoj, kaj še za prosvetne prireditve, ki so prav tako važne kakor telovadba sama. Telovadno društvo Sokol v Kočevju je vsled tega sklenilo, pred vsem s pomočjo naših ameriških rojakov, ki nas še niso pozabili, zgraditi Sokolski dom, ki naj bi služil izobrazbi duha in telesa kočevskih Slovencev in utrditvi državne in narodne misli tega našega doslej zapuščenega ozemlja — obenem pa tudi v kras in ponos temu ozemlju in vsej Kočevski planoti od Roga do Kolpe! Obračamo se do dobrih src dragih naših rojakov, da nas v tem stremjenju podpirajo vsak po svoji moči. Upamo, da najde naša prošnja naklonjena ušesa. Denarne prispevke blagovolite nakazati na Telovadno društvo Sokol v Kočevju, odsek za zgradbo Sokolskega doma, Slovenija. — Zdravo!

— Savez češkoslovenskega-jugoslovenskega Sokolstva. Dne 16. decembra 1921. se je vršila v Pragi seja Saveza češkoslovenskega-jugoslovenskega Sokolstva. Seje so se udeležili br. dr. Scheiner, dr. Vaníček, Stepanek, dr. Heller, Mašek, dr. Ravnihar, dr. Car, dr. Murnik, dr. Popovič Laza in dr. Fux. Po odobritvi zapisnika zadnje seje so podali zastopniki jugoslovenskega Sokolstva poročilo o pripravah za I. jugoslovski vsesokolski zlet v Ljubljani, ki je bilo odobreno. Istotako se je razpravljalo o mednarodnih tekmah, ki se vrši istočasno v Ljubljani ter so se doležile nekatere važnejše zadeve. V nadaljnjem razgovoru se je sklenilo, da se vrši leta 1925. v Pragi I. slovanski vsesokolski zlet in leta 1926. pohod Sokolstva v bojni opravi na Kosovo polje. Oba predloga sta bila z velikim odobravanjem sprejeta. V Savez češkoslovenskega-jugoslovenskega Sokolstva je bil sprejet Savez češkoslovenskega Sokolstva v Ameriki. Sklenjeno je bilo, da se predsedstvo poveri, da stopi v stik s Poljaki in Bolgari v svrhu ustanovitve slovanske zveze na podlagi sokolskega programa. V Pragi se ustanovi visoka sokolska šola ter se poveri br. dr. Vaníček, da izdela program te šole. Končno je bila sprejeta še sledeča resolucija: Sokolska društva, katerekoli slovanske narodnosti, ki se ustanove v območju Č. O. S. in J. S. S. morajo pristopiti k eni teh dveh sokolskih organizacij, v katere območju delujejo, ako tega ne store, ne bodo sprejeti in se jih smatra kot neorganizirane. Po razpravi o nekaterih podrobnostih je bila seja zaključena.

ziranje. Po razpravi o nekaterih podrobnostih je bila seja zaključena.

Društvene vesti.

— Silvestrov večer »Ljubljanskega Zvona« v Narodnem domu (zgornji prostor). Vstopnina za podporne člane in njihove rodbine so v predprodaji danes in jutri zvečer od 6.—7. v društvenih prostorih (Narodni dom I. desno). Preskrbite si jih!

— III. Sportni ples. Letošnje plesno sezono odpre dne 7. januarja »III. Sportni ples«. Vrši se bo v vseh prostorih Narodnega doma, pripravljen je zanimiv in originalen program. Lanski »Sportni ples« je povsod še v tako dobrem spominu, da je računati tudi letos na velik obisk.

Dobra žena in mati ima vedno nekoliko steklenic lekarnarja Fellerja prijetno dišečega »Elsafluida« doma. Služi za drgnjenje hrbta rok nog in celega telesa, kot kosmetikum za usta, kožo in glavo. Mnogo močnejši, izdatnejši in delujoči kakor francosko žganje. 3 dvovalne steklenice ali 1 specialno steklenico skup z zamotom in poštino za 48 kron pošilja: Eugen V. Feller, Stubica donja Elsatrg 238 Hrovaško.

Glavni urednik:
Rasto Pustoslemšek.

Odgovorni urednik:
Ivan Podržaj.

4 novi ali rabljeni
skobelniki
se kupijo. 9455

Ponudbe na tovarno Koršič.

„Diamalt“

Pozor, pekariji! „DIAMALT“ tvornice Hauser & Sobotka, Dunaj - Stadlau v predvojni kakovosti se dobi zopet pri glavnem zastopstvu za Jugoslavijo Edvard Dužanec, Zagreb, Skladnja Strassmayrova ul. 10. 8101

Dva težka konja

16 predst. visoka, 7 let stara, imam na prodaj. Anton JAKOMINI, lesni trgovec, Kočevje. 9560

Kmetovalci, pozor!

Neverjetne uspehe dosežete pri praških govcih itd. ako primešate krmil redilni prašek Redin lekarnarja Ploceja v Ljubljani. II 68

Petrolejske vrče

kupimo v vsaki množini. Plačamo za boji z dvema vrčema po 80 K, postavno poljubna postaja v Sloveniji. Hrovat & Komp., Ljubljana, Vegova ulica 6

Na hrano in stanovanje

se sprejme s 1. januarjem dijak. Naslov pove upravo Slov. Naroda. 9529

Konjske vprege

za kočije, tudi rabljene, v dobrem stanju, za dvo-, štiri- in šestoroprego se kupijo. Ponudbe na svečarno J. Kopač, Ljubljana, Celovška cesta 90. 9543

Majša pisarniška moč

večja slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, spreten stenograf in strojepec, se išče za skorajšnji nastop pri industr. podjetju v Sloveniji. Ponudbe pod »Spretna moč 7559« na upravo Slov. Naroda. 7559

Proda se hiša

radi preselitve v Ljubljani v sredini mesta, trinadstropna. Kupcu stanovanje na razpologo. Cena 260.000 din. Samo resni kupci dobijo naslov pri upr. Slov. Naroda. Posredovalci izključeni.

Spedijska firma

Ludovik Ševar, vd. na Rakeku izvršuje točno in najhitreje vse v stroko spadajoče posle, tudi osarinjenje. 2535

Iščem tvorniško podjetje pohištva

katero bi bilo voljno me zalagati s potrebnim pohištvom za novo ustanovljeno trgovino te stroke v južni Dalmaciji. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 9611

Lovska puška

(Sistem Manlicher Schönauer) se ceno prodaj. Sp. Siška, Lepodvorska ulica št. 222. 9623

Kupi se štedilnik

dobro ohranjen event. tudi nov proti ugodni cen. Ponudbe pod »Štedilnik 9612« na upravo Slov. Naroda. 9612

Ceno se proda

salonska garnitura, kuhinjska oprava, nečiji iz litiga železa, plinov lestence, omare itd. Valvasorjev trg 7, II. leto, naspr. Križevniške cerkve. 9608

Trgovski lokal

prevzamem takoj v prometnem kraju Slovenije. Ponudbe pod »Lokal 900« 9605 na upravo Slov. Naroda. 9605

Klavir

se ceno prodaj. Naslov v upr. Slov. Naroda 9617

Odda se

mesečna soba solidnemu gospodu s hrano ali brez hrane. Naslov pove upr. Slov. Naroda. 9603

Gospodična

s petletno prakso in trgovskim tečajem želi primerenega mesta. Najraje v Mariboru, ali v kakem drugem mestu. Ponudbe pod »Dobra služba 9620« na upravo Slov. Naroda. 9620

Trgovca na deželi

bi dal svojo staro trgovino istemu v najem, kateri bi zamenjal svojo trgovino v Ljubljani ali okolici, ali s takim prostorom, da bi bil ugoden za trgovino. Naslov pod »Sigurna eks-tenza 9625« na upravo Slov. Naroda. 9625

2 daljnogleda

Zeiss-Jenna 6x in fotografaparati »Nettel« 7-7 se prodaj. Poizve in ogleda se pri F. K. Kaiser, puškar, Ljubljana, Solenburska ul. 9621

Ženitna ponudba!

Trgovsko izobražena gospodična želi v svrhu ženitve znanja z gospodom ne nad 38 let. Le re. ne ponudbe pod »Dobročnost 9618« na upravo Slovenskega Naroda. 9618

Sofer-mehanik

z dobrimi spričevali, oženjen, išče mesto. Naslop lahko takoj. Ponudbe pod »Stalen 9270« na upravo Slov. Naroda. 9270

Gospod išče

za stanovanje v Ribnici na Dolenjskem majhno sobo s kuhinjo in priključki. Ponudbe pod »Ljubljancin 9527« na upravnishvo Slovenskega Naroda. 9527

Na prodaj

je na lepem prometnem kraju 20 minut od Ljubljane večje posetje, obstoječe iz dveh stavb ter gospodarskega poslopja in nekaj vrta. V njem se nahaja vinska in spicerijska trgovina. Pogoj ugodni. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 9604

Lesna trgovina

se odda pod ugodnimi pogoji v zaup. — Poizve se v trgovini MARENCIČ, Kranj. 9610

Gospodična

trgovsko izobražena v spicerijski in manufakturni stroki, z dobrimi, večletnimi izpričevali, želi premeniti službo. Zmožna samostojno voditi trgovino. Ponudbe pod »Poslovodkinja 9606« na upr. Slov. Naroda. 9606

Samostojen knjigovodja

bilančnik, več dvostavnega knjigovodstva, korespondence in vseh kontornih del, z večletno prakso v lesni trgovini, želi radi premembe sedeža trditi spremaniti službo v isti ali drugi stroki. Ponudbe pod »Bilanca 9459« na upravo Slov. Naroda. 9459

Voš krojaških pomočnikov

treznih in vestnih delavcev za delo v ovrni se sprejme takoj. Samo, stojni dobi proti garandji delo na dom. Stalno delo zasigurano. Vpraša se: Emonska cesta 8, v pisarni. 8579

Patria

COGNAC MEDICINAL
Zagreb.

Večje posojilo

se išče za takoj proti dobri garanciji. Ponudbe pod »Garancija 9607« na upravo Slov. Naroda. 9607

Kompanjon

Zaradi nakupovanja poljskih pridelkov in povijanja zaloge v trgovini z mešnim blagom na deželi se išče kapital od 200—400.000 K, tudi prilika za nezmožne v trgovini. Ponudbe pod »Stara trgovina 9624« na upravnishvo Slovenskega Naroda. 9624

Oskrbnik

obenem skladiščnik z daljšo trgov. sko prakso se sprejme za takojšnji nastop. Ponudbe pod »Oskrbnik 9597« na upravo Slov. Naroda. 9597

Spretnega risarja

in prvostopne elektromonterje sprejme strojno in elektrotehnično podjetje Štebi in Tujč, Ljubljana Realjeva c. 4. 9380

DOBIVA SE OPET SVAGDJE. GLAVNO SKLADIŠTE I GENERALNO ZASTUPSTVO ZA CILJU JUGOSLAVIJU
JUGOPHARMACIA II
ZAGREB, PRILAZ BR. 12.

Po tri globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanjem prežalostno vest, da je naš iskrenoljubljeni soprog, odnosno oče stari oče, brat in tast, gospod

Matevž Bevc

kr. poštar

včeraj ob 7. zjutraj, v starosti 68. let, po kratki bolezni, previden s tolažili sv. vere v Bogu preminul.

Pogreb nepozabnega rajnika se vrši v petek, 30. decembra ob 1/2 11. dopoldne iz hiše žalosti v Boh. Bistrici.

Prosimo, da ga ohranite v prijaznem spominu!

Boh. Bistrica, dne 29. decembra 1921.

Fani Bevc, soproga; — Edmund Bevc, revident državne železnice, sin; — Angela, Marija, Pavla por. Miani, hčere; — Frančiška Grm, sestra; — Ludvik Miani, lesni trgovec, zet; — Meta Bevc, sinaha; — Silvester in Srečko Miani, Edmund Bevc, vnuki.

Vplačana delniška glavica
K 30.000.000—

SLOVENSKA BANKA

Telefon št. 567

Cekovni račun 12205

Ljubljana, Krekov trg št. 10, nasproti „Mestnemu domu“.

Obreštuje najugodnejše vloge na knjižice in v tekočem računu. — Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.